

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Metodicko-pedagogické centrum

Národný projekt

ČIASTKOVÉ CIELE PRE VÝKONOVÉ ŠTANDARDY STANOVENÉ ŠTÁTNYM VZDELÁVACÍM PROGRAMOM ISCED 0 – PREDPRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Mgr. Zuzana Paláková

Autor: Mgr. Zuzana Paláková

Názov publikácie: Čiastkové ciele pre výkonové štandardy stanovené Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0
– predprimárne vzdelávanie

Recenzenti: PaedDr. Slávka Krásna, PhD.
PaedDr. Oľga Podprocká

Jazyková úprava: Netto SK, s. r. o.

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum

Rok vydania: 2014

ISBN: 978-80-8052-885-0

OBSAH

Úvod	3
1 Výkonové štandardy a ich čiastkové ciele v tematickom okruhu „JA SOM“	6
1.1 Perceptuálno-motorická oblasť	7
1.2 Kognitívna oblasť	17
1.3 Sociálno-emocionálna oblasť	23
2 Výkonové štandardy a ich čiastkové ciele v tematickom okruhu „ĽUDIA“	28
2.1 Perceptuálno-motorická oblasť	29
2.2 Kognitívna oblasť	30
2.3 Sociálno-emocionálna oblasť	35
3 Výkonové štandardy a ich čiastkové ciele v tematickom okruhu „PRÍRODA“	38
3.1 Perceptuálno-motorická oblasť	39
3.2 Kognitívna oblasť	41
3.3 Sociálno-emocionálna oblasť	46
4 Výkonové štandardy a ich čiastkové ciele v tematickom okruhu „KULTÚRA“	49
4.1 Perceptuálno-motorická oblasť	50
4.2 Kognitívna oblasť	52
4.3 Sociálno-emocionálna oblasť	56
5 Použitá literatúra	65

Úvod

Milé kolegyně, všetky vieme, že medzi výchovou, vzdelávaním a spoločnosťou, v ktorej žijeme, je vzájomné prepojenie. Školy pripravujú deti, mládež, ale i dospelých nielen na život v súčasnosti, ale aj na život v budúcnosti. Je teda nevyhnutné predvídať vývoj spoločnosti, v ktorej žijeme. Preto je potrebné, aby bola aj koncepcia výchovy a vzdelávania navrhovaná tak, aby bola schopná reagovať na zmeny, ktoré s rozvíjajúcou sa spoločnosťou prichádzajú.

S touto zmenou súvisí prijatie Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie, ktorý sa stal najvyšším kurikulárnym dokumentom a zároveň tvorí prvú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávacích programov. Sú v ňom obsiahnuté hlavné princípy, všeobecné ciele a požiadavky a tie sa vzťahujú na obsah výchovy a vzdelávania. Predstavuje východisko a je záväzným dokumentom na vytváranie našich školských vzdelávacích programov. Na základe neho si materské školy vytvárajú vlastné školské vzdelávacie programy, pričom vychádzajú z podmienok a možností, ktoré sú individuálne pre každú materskú školu. Podmienkam a možnostiam, ktoré nám daná materská škola ponúka, preto prispôbujeme aj edukáciu, na základe ktorej je obsah výchovy a vzdelávania rozpracovaný v podobe obsahových a výkonových štandardov.

V oblasti predprimárneho vzdelávania sa v očiach učiteľskej verejnosti stali práve výkonové štandardy hlavolamom našej práce. Nevedeli sme, ako s nimi pracovať, a nastal problém pri prispôbovaní výkonových štandardov vekovým osobitostiam detí, pretože výkonové štandardy sú koncipované ako cieľové požiadavky, ktoré má dieťa dosiahnuť na konci predškolského obdobia. Znamená to teda, že je to maximum, ktoré si môže dieťa z materskej školy „odniesť“, po ukončení predprimárneho vzdelávania. Časom sme sa však začali pýtať, ako sa k jednotlivým výkonovým štandardom postupne „dopracujeme“ a ako ich budeme realizovať vo výchovno-vzdelávacom procese u detí, ktoré ešte neplnia posledný rok pred vstupom do základnej školy. A tu bolo potrebné uvedomiť si, že každý výkonový štandard, čiže špecifický cieľ, v sebe zahŕňa množstvo „menších“ čiastkových cieľov a po osvojení týchto „menších“ čiastkových cieľov vytvárame deťom možnosť osvojiť si maximum – osvojiť si výkonový štandard.

Problémom však bolo, že čiastkové ciele, na základe ktorých by sme plánovali výchovno-vzdelávaciu činnosť v materských školách a prostredníctvom ktorých by sme postupne dosahovali výkonové štandardy, nám Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie nerozpracováva. Zostalo to teda na nás. Ako vedúca metodického združenia som sa rozhodla nielen sebe, ale i kolegyniam uľahčiť prácu pri tvorbe výchovno-vzdelávacích plánov a pokúsila som sa ku každému výkonovému štandardu priradiť niekoľko čiastkových cieľov. Tie umožňujú lepšiu formuláciu výchovno-vzdelávacích cieľov pre jednotlivé edukačné aktivity a sú prispôsobené rôznym vekovým kategóriám od najmenších detí až po tie, ktoré absolvujú posledný rok predprimárneho vzdelávania.

Prostredníctvom čiastkových cieľov, ktoré sú k jednotlivým výkonovým štandardom priradené, sa nám teda otvára cesta, po ktorej by sme mali kráčať, aby sme deti krok za krokom postupne priviedli k osvojeniu si výkonových štandardov na konci predprimárneho vzdelávania.

Postupnosť čiastkových cieľov je pri každom výkonovom štandarde usporiadaná od jednoduchšieho k zložitejšiemu, ale záleží len na nás, ktoré čiastkové ciele si zvolíme na dosiahnutie vytýčeného výkonového štandardu. Ako vieme, pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti vychádzame z učebných osnov, ktoré sú rozpracované v školských vzdelávacích programoch. Pri formulácii jednotlivých edukačných cieľov si teda najskôr vyberáme výkonový štandard, ktorý chceme splniť, a s využitím taxonómie (alebo kompetencií), proaktívneho slova a vybraného čiastkového cieľa sformulujeme konkrétne edukačné ciele. Tieto konkrétne edukačné ciele prispôbujeme vekovým osobitostiam detí predškolského veku v danej triede a sú zamerané na konkrétne edukačné aktivity, ktoré realizujeme v rámci organizačných foriem denného poriadku v materskej škole.

Do rúk sa vám dostáva edukačný materiál, ktorého cieľom je skvalitniť našu prácu a tiež uľahčiť nám prípravu na edukačný proces v materských školách. Na základe čiastkových cieľov, ktoré sú uvádzané, teda dávame deťom možnosť dosiahnuť maximum a nám učiteľkám uľahčia plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti v podmienkach materskej školy. Pri formulovaní čiastkových cieľov k jednotlivým výkonovým štandardom som vychádzala z obsahu výchovy a vzdelávania rozpracovanom v „Programe výchovy a vzdelávania“, ku ktorému sa nejedna z nás stále rada vracia. Čiastkové ciele sú spracované v štyroch na seba nadväzujúcich kapitolách a podkapitolách pre všetky tematické okruhy a oblasti Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárneho vzdelávania „Dieťa a svet“.

Dúfam, že tento edukačný materiál bude pre vás, milé kolegyně, hlavne inšpiráciou, ako edukačné ciele vytvárať, a uľahčí vám každodenné plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti aj vo vašich materských školách. Verím, že aj keď nás v blízkej budúcnosti čaká ďalšia zmena v oblasti predprimárneho vzdelávania, bude tento materiál pre vás pomocníkom, pretože je určený pre nás, učiteľky materských škôl.

Vaša kolegyňa

1 VÝKONOVÉ ŠTANDARDY A ICH ČIASTKOVÉ CIELE V TEMATICKOM OKRUHU

„JA SOM“

1.1 Perceptuálno-motorická oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
1. kontrolovať pri pohybe svalové napätie a dýchanie	<ul style="list-style-type: none"> - hlboký nádych z predklonu do výponu s pohybom paží - výdych s uvoľnením rúk do hlbokého predklonu - nádych nosom, výdych ústami - striedať krátky – dlhý nádych, krátky – dlhý výdych - uvoľnenie tela v ľahu na chrbte - striedanie pomalého a rýchleho dýchania - zadržiavanie dychu - uvoľňovanie horných končatín v sede s vystretými nohami - uvoľňovanie horných a dolných končatín v rôznych polohách a postojoch
2. prejať v rôznych pohybových činnostiach vlastnú lateralitu	<ul style="list-style-type: none"> - cvičiť so šatkou uviazanou na pravej/ľavej ruke - vziať do pravej/ľavej ruky pastelku, ceruzku, štetec - postaviť sa na pravú/ľavú stranu - správne reagovať na pokyn učiteľky – vpravo, vľavo
3. vedieť udržať rovnováhu	<ul style="list-style-type: none"> - s pomocou paží prednožiť, zanožiť, unožiť - chodiť po vyvýšenej rovine - stáť na jednej nohe pomocou paží

	<ul style="list-style-type: none"> - poskakovať na jednej nohe s rukami vbok, poskakovať na oboch nohách - prenášať vlastnú hmotnosť z jednej strany na druhú - vydržať v stoji na jednej nohe - urobiť váhu v predklone (lastovička – stoj na jednej nohe, zanoženie) - v sede upažiť a prednožiť (loďka, udržať rovnováhu pri nakláňaní sa) - vytvoriť z ľahu stojku na lopatkách s oporou paží (sviečka) - zo sedu urobiť kolísku uchopením nôh v predkolení a hojdať sa
<p>4. orientovať sa v priestore (vo vzťahu k vlastnej osobe)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chodiť voľne v priestore, chodiť podľa pokynov učiteľky - vyhýbať sa prekážkam - meniť smer, dĺžku kroku (krátky, dlhý) - dodržiavať správne držanie tela pri chôdzi - správne našľapovať na chodidlo - orientovať sa v priestore v rôznych útvaroch (dvojica, trojica, zástup)
<p>5. ovládať základné lokomočné pohyby (chôdza, beh, skok, lezenie, hádzanie, chytanie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chodiť vzpriamene so správnym držaním tela - zosúladiť chôdzu s pohybom paží - chodiť rozličnými druhmi chôdze po rovine, šikmej ploche, zvýšenej rovine - pri chôdzi prekračovať prekážky - zvládnuť chôdzu po schodoch hore i dolu - zvládnuť chôdzu v problémovom teréne - behať technicky správne s pravidelným dýchaním - behať v rôznych útvaroch (dvojica, trojica, zástup) - behať za vedúcim dieťaťom, prípadne za učiteľkou - striedať beh s chôdzou

	<ul style="list-style-type: none">- behať k métam- dobehnúť do určitého cieľa- pri behu sa vyhýbať prekážkam- skákať vpred a vzad s rukami vbok- skákať znožmo na mieste, vpred a vzad- skákať v drepe, skákať v drepe s otáčaním sa- skočiť z miesta a doskočiť čo najďalej- doskočiť na mäkkú podložku- zoskočiť zo zvýšenej roviny na podložku (výška pásu dieťaťa)- rozvíjať obratnosť a odvalu pri lezení- vyliezať na náčinie, zliezať z náčinia- správne sa plaziť- plaziť sa na bruchu pod prekážkou- plaziť sa po lavičke- správne liezť a zliezť po rebrine- správne zvládnuť techniku hodu horným oblúkom- kotúľať loptu k cieľu, vo dvojici, v kruhu- kotúľať loptu rýchlo aj pomaly- kotúľať loptu určitým smerom k stanovenému cieľu- odovzdávať loptu z ruky do ruky- správne uchopiť loptu do oboch rúk- držať loptu pomocou prstov- uchopiť loptu do nôh
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - prekovávať detské preliezačky na školskom dvore
6. zaujať rôzne postavenia podľa pokynov	<ul style="list-style-type: none"> - prekonať strach z neobvyčajných polôh - postupne sa oboznamovať s odbornou terminológiou - zdokonaľovať obratnosť a pohotovosť - zvládnuť postavenia, ako je stoj spojný, stoj rozkročný, mierny stoj rozkročný, upažiť, predpažiť, unožiť, drep, kľak, ľah na chrbte (kombinácie polôh)
7. poznať názvy základných polôh, postojov a pohybov	<ul style="list-style-type: none"> - striedať podľa slovnej inštrukcie ľah na chrbte (bruchu), kľak na kolenách, stoj spojný, mierny stoj rozkročný, široký stoj rozkročný, sed skrčmo skrížny - reagovať správnym pohybom na pokyn učiteľky pri použití názvu postoja alebo pohybu - samostatne pomenovať základné pohyby – predpažiť, vzpažiť, upažiť - samostatne pomenovať základné postoje – sed s vystretými nohami, ľah na chrbte, ľah na bruchu, stoj spojný, mierny stoj rozkročný
8. napodobňovať pohyb v rôznych podmienkach (s náčiním, na náradí)	<ul style="list-style-type: none"> - pri cvičení využívať rôzne pomôcky (šatky, loptičky, drevka) - využívať švédsku debnu - na pohyb využívať rôzne druhy prekážok - využívať molitanové kocky
9. pohybovať sa okolo osi vlastného tela (obraty, kotúle)	<ul style="list-style-type: none"> - otáčať sa skokom okolo výškovej osi - prevaľovať sa z boka na bok v ľahu s pažami pri tele - prevaľovať sa vo dvojiciach na mäkkej podložke - plynulo sa prevaľovať na mäkkej podložke - urobiť kotúl vpred s pomocou učiteľky

	<ul style="list-style-type: none"> - urobiť kotúľ na zvýšenej ploche (vždy na mäkkej podložke) - z drepu vyskočiť a urobiť obrat
10. manipulovať s rôznymi predmetmi, náčiním (rukami, nohami, kolenami, hlavou, zdvíhať, nosiť, podávať, gúľať, pohadzovať, odrážať, kopať, driblovať, balansovať)	<ul style="list-style-type: none"> -kotúľať loptu daným smerom správne a rýchlo - posúvať loptu hlavou i nohami - zdvihnúť loptu zo zeme, vyhadzovať ju pravou, ľavou rukou i oboma - pohadzovať si ľahké predmety na jednej ruke - hádzať si vo dvojici, v trojici, v kruhu - nosiť predmety k métam - odrážať loptu od zeme a chytiť ju do oboch rúk - kopať loptu pred sebou po rovine
11. dodržiavať zvolené pravidlá, spolupracovať , rešpektovať ostatných	<ul style="list-style-type: none"> - bežať za vedúcim dieťaťom (učiteľkou) , meniť smer behu - pri behu dodržiavať najskôr jednoduché a neskôr aj zložitejšie pravidlá - voľne bežať v priestore, určeným smerom meniť smer - brať ohľad na ostatné deti v skupine - vymenovať dohodnuté pravidlá
12. zaujať adekvátne postoje k pohybu a športovým aktivitám	<ul style="list-style-type: none"> - zúčastňovať sa na športových aktivitách - hrať fair play - otužovať sa pri športových aktivitách
13. zvládnuť sebaobslužné činnosti (obliekať sa, obúvať sa, umývať sa, čistiť si zuby atď.) a návyky správneho stolovania (jesť s príborom, udržiavať čistotu pri jedle atď.)	<ul style="list-style-type: none"> - vykonávať práce, ktoré súvisia s kultúrou stolovania (prestierať pred obedom) - zručne používať lyžičku a neskôr aj príbor - urobiť poriadok na stole po jedle – uložiť použitý riad doprostred stola (poskladať ich v súlade s hygienickými, kultúrnymi a estetickými kritériami)

	<p>stolovania)</p> <ul style="list-style-type: none">- zaujať správny postoj v súvislosti s dodržiavaním hygieny rúk (pred obedom, po použití WC, pri návrate z pobytu vonku)- vykonávať pravidelnú hygienu – vodou a mydlom – ktorá súvisí s kultúrou správania- používať mydlo pri umývaní rúk – nešpliechať vodou, uvedomiť si plytvanie vodou pri jej použití (nepúšťať vodu na „plný kohútik“)- zdôvodniť dôležitosť pravidelného čistenia zubov- ukázať správne používanie zubnej kefky pri pravidelnom čistení zubov (zhora dolu)- zručne používať zubnú pastu pri pravidelnom čistení zubov- umývať si tvár, použiť uterák na utieranie- vyskúšať samostatne sa učesať- používať WC podľa inštrukcií (po použití spláchnuť, zodvihnúť dosku)- používať toaletný papier- používať vreckovku podľa potreby- uvedomiť si dôležitosť použitia vreckovky pri kýchaní, kašľaní (prevencia prenášania chorôb)- zakryť si ústa (pri kýchaní, kašľaní)- opakovane si vyskúšať zapínanie a rozopínanie gombíkov- zručne preložiť prikrývku a urovnať bielizeň na ležadle- upraviť svoj zovňajšok – zapnúť gombík, zaviazať šnúрку- obúvať sa – vyzúvať sa, rozväzovať a zaväzovať šnúřky
--	---

<p>14. zachovať v pracovných a technických činnostiach návyky poriadku a čistoty (upratať po sebe, dávať si pozor na odev atď.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - plynule vykonávať činnosť pri estetizácii prostredia (úprava triedy po hre) - vedieť upratať po sebe hračky na určené miesto - samostatne skúsiť opraviť pokazenú hračku - vedieť správne uchopiť stoličku oboma rukami a preniesť si ju na určené miesto - po vyzlečení si vedieť uložiť svoj odev na stoličku - pri výtvarných činnostiach dávať pozor na svoj odev, prípadne používať zásterku - vedieť obslúžiť nielen seba, ale iné deti (vykonávať službu) - vedieť upratať si po odpočinku svoju posteľ
<p>15. zhotoviť výtvary z rozmanitého materiálu vrátane odpadového, rôznymi technikami (strihať, lepiť, tvarovať materiál atď.), uplatňovať pri tom technickú tvorivosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktívne skúmať vlastnosti rôznych materiálov a prírodnín - pomenovať v pracovnej činnosti odpadový materiál a využiť pri tom technickú tvorivosť - krčiť mäkký papier a vytvoriť obrazce podľa fantázie - vytrhávať podľa fantázie drobné kúsky papiera - vytrhávať podľa predkreslenej predlohy konkrétne tvary - nalepovať dôkladne a čisto na podložku drobné kúsky papiera - skladať papier pomerne presne do jednoduchých tvarov podľa inštrukcií - zbierať prírodniny v okolí, tvorivo ich využiť pri tvorení rôznych diel - lepiť technicky správne iný odpadový materiál – textil, listy, semená, drevo - naaranžovať listy na podložku do určitého tvaru (strom, kruh, zvieratko) - zdobiť technikou nalepovania rôznych odpadových materiálov (pet fľaše, škatule) - vytvárať z pet vrchnákov rôzne obrazce na rôzne témy

	<ul style="list-style-type: none"> - zdobiť technikou nalepovania veľkonočné vajíčka - používať nožnice a dbať pritom na bezpečnosť - strihať podľa fantázie a z nastrihaných dielikov zostaviť obrazce - strihať pomerne presne predkreslené tvary - kombinovať pri práci rôzne materiály (textil, drevo, prírodniny) - využívať rôzne predmety na obkresľovanie
16. zhotoviť výtvary zo skladačiek a stavebníc z rôzneho materiálu postupne od väčších dielcov až po drobné dieliky podľa vlastnej fantázie a predlohy	<ul style="list-style-type: none"> - pri hrách využívať prírodné i syntetické stavebnice - zo stavebníc zhotoviť rôzne výtvary, stavby a doplniť ich inými hračkami - vytvárať stavby z kociek od najmenších po najväčšie
17. zvládnuť na základe nápodoby a slovných inštrukcií dospelého na elementárnej úrovni prácu s PC – pracovať s detskými edukačnými programami	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť zapnúť a vypnúť PC - nájsť na klávesnici tlačidlo ENTER - vedieť správne uchopiť počítačovú myšku - správne sedieť za počítačom - pracovať s detskými programami podľa inštrukcií učiteľa
18. sedieť správne a dodržiavať sklon papiera pri kreslení na stole	<ul style="list-style-type: none"> - pri práci s výtvarným materiálom správne sedieť - samostatne si upraviť sklon papiera - dodržať správne sedenie a sklon papiera v grafických činnostiach - správne držať grafický materiál so správnym sklonom papiera
19. využívať koordináciu zraku a ruky	<ul style="list-style-type: none"> - sledovať ruku zrakom počas činnosti - sústrediť sa na činnosť a dokončenie práce - posilniť svalstvo rúk, spresniť koordináciu zraku s pohybom ruky
20. kresliť veľkými grafickými pohybmi	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť kriedou veľkým grafickým pohybom na tabuľu alebo na školskom

	<p>dvore</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresliť voskovým pastelom (alebo iným grafickým materiálom) veľkým grafickým pohybom na baliacom papieri
21. kresliť uvoľnenou rukou plynulo a smelo	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť plynulým grafickým pohybom - kresliť smelo a uvoľnene na papier - využívať na kreslenie rôznych grafických materiálov - kombinovať rôzne farebné variácie
22. držať správne grafický materiál a používať primeranú intenzitu tlaku na podložku pri používaní rôznych techník	<ul style="list-style-type: none"> - správne uchopiť grafický materiál - využívať primeranú intenzitu tlaku – netlačiť na papier - ľahko držať grafický materiál - využívať kriedu, pastel, fixku, drevko namočené v tuši
23. znázorňovať graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z ramenného kĺbu (kývanie, mletie, hojdanie, navíjanie), zápästia (vertikálne línie, horizontálne línie, krivky, slučky) a pohybu dlane a prstov (horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá osmička, fiktívne písmo)	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť uvoľnenou rukou smelým grafickým pohybom - graficky zaznamenať pohyb zápästia – ľahký dotyk ceruzky o papier - znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z ramenného kĺbu: mletie - znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z ramenného kĺbu: kývanie - znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z ramenného kĺbu: hojdanie - znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci zo zápästia: vertikálna línia - znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci zo zápästia: horizontálna línia

	<ul style="list-style-type: none">- znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci zo zápästia: krivky- znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci zo zápästia: slučky- znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z pohybu dlane a prstov: horný oblúk- znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z pohybu dlane a prstov: dolný oblúk- znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z pohybu dlane a prstov: vlnovka- znázorniť graficky motivovaný pohyb vychádzajúci z pohybu dlane a prstov: fiktívne písmo
--	--

1.2 Kognitívna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
24. predstaviť sa menom a priezviskom	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť svoje meno - uviesť svoje priezvisko - uviesť svoje meno i priezvisko
25. rozlíšiť a pomenovať členov rodiny	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať a opísať najbližších členov rodiny - rozlišovať vzájomné vzťahy medzi členmi rodiny - poznať mená svojich rodičov, súrodencov i starých rodičov
26. zaujať postoj k členom rodiny vrátane novonarodeného člena rodiny a vyjadriť ho prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v príbuzenských vzťahoch – kto patrí do rodiny - utvoriť si vzťah k novonarodenému členovi rodiny - opísať matkinu starostlivosť o bábätko a opísať úkony súvisiace s opaterou - uvedomiť si dôležitosť vzájomnej starostlivosti o členov rodiny - vžiť sa do roly matky/otca - utvoriť si elementárnu predstavu o narodení dieťaťa - uvedomiť si dôležitosť starostlivosti rodičov o rodinu
27. orientovať sa v tesnej blízkosti domova a materskej školy	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať miesto svojho bydliska - vedieť adresu svojho bydliska - opísať svoj domov a najbližšie okolie - opísať obľúbené miesto v dome/v materskej škole

	<ul style="list-style-type: none"> - opísať rozdiel medzi domovom a materskou školou - opísať jednotlivé miestnosti doma alebo v MŠ a zdôvodniť ich účel - orientovať sa na školskom dvore MŠ - orientovať sa v blízkosti MŠ v rámci pobytu vonku
<p>28. rozlíšiť dominanty svojho bydliska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť a opísať orientačné body v okolí školy - prakticky vyhľadať a pomenovať dôležité orientačné body v okolí materskej školy – kostol, križovatka, obchod, škola, nemocnica, galéria, kino, polícia a iné - pomenovať a zdôvodniť účel budov v okolí školy - identifikovať miestne staré budovy a kultúrno-historické pamiatky, napr. kostol, radnica, múzeum, zámok - prakticky uskutočniť a opísať podľa orientačných bodov na ceste cestu vedúcu z domu do materskej školy a naspäť
<p>29. zaujať postoj k svojmu domovu a vyjadriť ho prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slovne opísať svoj vzťah k domovu - vnímať rozdielnu atmosféru v domácom a inom prostredí a porovnávať svoje dojmy - kresliť na základe citového vzťahu k domovu - kresbou zachytiť dom, strom, plot - výtvarne alebo kresbou zachytiť svoju izbu doma s hračkami a predmetmi - v kresbe zobrazíť postavy v určitom prostredí a situáciu typickú pre toto prostredie: mama v kuchyni varí, otec vysáva, deti sa hrajú v detskej izbe a pod.
<p>30. určiť na základe viaczmyslového vnímania časti tela a jednoduchým</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať a postupne pomenovať časti tela, ako je hlava, uši, ústa, nos,

<p>spôsobom opísať ich funkciu</p>	<p>končatiny, rameno, koleno - vzhľadom na vlastnú osobu rozlišovať pravú a ľavú stranu tela</p>
<p>31. vnímať a určiť viacerými zmyslami niektoré životne dôležité orgány (srdce, mozog, pľúca atď.)</p>	<p>- opísať a určiť vnútorné orgány a ich funkciu - utvárať si elementárnu predstavu o vnútorných orgánoch</p>
<p>32. prejaviť pozitívne postoje k svojmu telu a vyjadriť ich prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov</p>	<p>- slovne opísať svoje telo - nakresliť, čo mám na sebe rád - správať sa ohľaduplne k sebe samému - nakresliť, čo sa mi na sebe najviac páči</p>
<p>33. aplikovať poznatky o svojom tele pri zobrazovaní a vytváraní ľudskej postavy (s uplatnením rôznych výtvarných a prac. techník)</p>	<p>- nakresliť ľudskú postavu - v kresbe zobrazovať dôležité detaily (tvár, uši, ruky, prsty atď.) - vymodelovať svoju postavu</p>
<p>34. rozlíšiť a jednoduchým spôsobom intuitívne opísať stav zdravia a choroby</p>	<p>- rozlišovať pocity, ktoré signalizujú stav zdravia a choroby - opísať stav zdravia a choroby</p>
<p>35. dodržiavať zásady ochrany zdravia (s pomocou dospelých)</p>	<p>- utvoriť si správne stravovacie a hygienické návyky - uvedomiť si význam hygieny pri konzumácii ovocia a zeleniny - opísať svoje skúsenosti z lekárskej starostlivosti a zdôvodniť význam lekárskej starostlivosti - pozorovať ošetrovanie drobných úrazov - vyrovnávať sa so svojimi negatívnymi pocitmi pri návšteve lekára a uvedomiť si nevyhnutnosť tejto návštevy pri ochorení - prakticky uplatniť návyk ohľaduplného správania k chorým - rozlíšiť prácu lekára a zdravotnej sestry a opísať niektoré činnosti lekára a zdravotnej sestry</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomiť si, akým nebezpečenstvom môžu byť voľne pobejúce zvieratá (v cestnej premávke, ich uhryznutie, poškrabanie, ktoré môže spôsobiť ťažké ochorenie)
36. zaujať pozitívne postoje k svojmu zdraviu i k zdraviu iných a vyjadriť ich prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov	<ul style="list-style-type: none"> - prostredníctvom kresby, maľby, koláže vyjadriť vzťah k svojmu zdraviu - dramaticky znázorniť návštevu u lekára
37. privolať pomoc dospelého v krízových situáciách, v ktorých je ohrozené jeho zdravie, prípadne zdravie iných	<ul style="list-style-type: none"> - v krízovej situácii privolať dospelého - vedieť opísať svoje správanie v prípade nebezpečenstva - opísať, ako môže vzniknúť nebezpečná situácia
38. uvedomiť si nebezpečenstvo kontaktu s neznámymi osobami (odmietnuť sladkosti od neznámych osôb, vnímať to ako nebezpečenstvo ohrozenia zdravia)	<ul style="list-style-type: none"> - odmietnuť potraviny, sladkosti aj hračky od neznámych dospelých, starších detí - uvedomiť si možné nebezpečenstvo zdraviu škodlivých látok, napríklad drog od neznámych ľudí - objasniť nebezpečenstvo styku s neznámymi osobami – vstup do cudzích bytov a domov - objasniť nebezpečenstvo styku s neznámym šoférom – vstup do jeho auta
39. rozlíšiť príčiny možného nebezpečenstva a poškodenia zdravia pri zakázanej manipulácii s niektorými predmetmi, napr. s ostrými predmetmi, zápalkami, liekmi, chemikáliami, čistiacimi prostriedkami, elektrospotrebičmi, ale aj neznámymi prírodninami	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať vo svojom okolí rôzne nebezpečné predmety a materiály (ostré, pichľavé) - postupne vedieť opísať a zdôvodniť príčiny možného nebezpečenstva pri manipulácii s nimi - rozlíšiť vo svojom okolí rôzne nebezpečné predmety a materiály (horúce a zmrznuté) - opísať ich a zdôvodniť príčiny možného nebezpečenstva pri manipulácii s nimi

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť vo svojom okolí rôzne nebezpečné predmety, materiály, jedovaté látky (rôzne chemikálie) a lieky - opísať a zdôvodniť príčiny možného nebezpečenstva pri manipulácii s nimi - utvárať si návyk ochrany zdravia – nesiahajú na elektrické a plynové zariadenia
<p>40. poznať, rozlíšiť, triediť a vyberať zdravé potraviny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utvárať si pozitívny vzťah k jedlu - utvoriť si pozitívny postoj ku konzumácii zdravých potravín, nápojov, ovocia a zeleniny - osvojiť si schopnosť správneho výberu – uprednostniť ovocie pred sladkosťami - odmietajú potraviny alebo nápoje nevhodné pre deti - rozlišovať a vedieť vymenovať základné druhy potravín - vysvetliť rastlinný a živočíšny pôvod potravín, ich využitie a význam pre život človeka - poznať, pomenovať užitočné a škodlivé potraviny - triediť potraviny na zdravé a nezdravé - zdôvodniť užitočnosť, škodlivosť potravín z hľadiska zdravia: mlieko (zdravý rast, pevné kosti a zdravé zuby), ovocie (vitamíny, ochrana pred chrípkou)
<p>41. zdôvodniť význam dodržiavania pravidiel cestnej premávky vzhľadom na bezpečnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznávať základné pravidlá o cestnej premávke - prakticky uplatňovať a dodržiavať základné pravidlá cestnej premávky
<p>42. poznať základné dopravné značky, riadiť sa podľa nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať dopravné značky určené chodcom - rozlišovať dopravné značky určené dopravným prostriedkom - opísať význam reflexných prvkov

	<ul style="list-style-type: none">- pohotovo reagovať na zvukové a svetelné signály- rozlišovať farby na semafore a riadiť sa podľa nich
43. prechádzať bezpečne cez cestu pod vedením starších osôb	<ul style="list-style-type: none">- pri prechádzaní cez vozovku využiť priechod pre chodcov- pri prechádzaní cez cestu použiť bezpečnostný terčik- pri prechádzaní cez cestu skontrolovať obe strany vozovky

1.3 Sociálno-emocionálna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
44. pozdraviť, poďakovať a požiadať o pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - správne reagovať na pozdrav a vedieť ho opätovať druhým - pozdraviť pri príchode a odchode - pozdraviť staršieho človeka a prejaviť mu úctu - pozdraviť známeho na ulici - poďakovať za pomoc, darček - v prípade potreby adekvátne poprosiť o pomoc dospelého - požiadať o pomoc v rôznych situáciách - vysloviť prosbu i želanie
45. komunikovať prijateľným spôsobom pozitívne a negatívne emócie a vyjadriť pocity	<ul style="list-style-type: none"> - postupne vyjadrovať svoje pocity - rozlišovať svoje pocity od pocitov iných detí - vyjadriť svoj aktuálny citový stav - vcítiť sa do situácie iných detí - opísať svoj citový stav - vedome kontrolovať svoje emócie - uvedomovať si svoje emocionálne prežívanie - spontánne reagovať, ak sa prihodí niečo zlé - vyjadriť súcit pri smutnej udalosti

	<ul style="list-style-type: none"> - osvojovať si primeranú komunikáciu citov - poznať a pomenovať základné pocity (strach, smútok, hnev, radosť) - vyjadriť svoje citové zážitky ostatným
<p>46. uvedomovať si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných detí v skupine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prežívať radosť z vlastného úspechu - prežívať radosť z úspechu svojho kamaráta - oceniť svoje vlastné nápady, výkony - oceniť výkony a nápady svojich kamarátov - uvedomiť si jedinečnosť a neopakovateľnosť svojej osoby - vyjadriť pochvalu kamarátovi - posilňovať individualitu osobnosti a schopnosť byť sám sebou
<p>47. obhajovať nenásilne vlastné stanovisko v prípade vzniku konfliktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - primerane sa presadiť v prípade vzniku konfliktu - obhájiť si svoj vlastný názor - dokázať pravdivo opísať konflikt - postupne riešiť konflikt bez pomoci dospelého - uvedomiť si chybu vo svojom vlastnom konaní - prejsť od zvaľovania viny na druhého k uvedomeniu si zodpovednosti za svoje vlastné konanie - niesť zodpovednosť za svoje vlastné konanie
<p>48. prejať sebareguláciu v hrách a iných aktivitách – konať s ohľadom na seba a druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizovať spoločnú hru a primerane sa v nej presadiť - spontánne reagovať na pravidlá a zapojiť sa do hry - prejať záujem o spoluprácu v hrách a hrových činnostiach - posilňovať schopnosť sebaovládania v hrách - rešpektovať pri hrách ostatné deti

49. rozhodovať sa pre určitú činnosť	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť sa samostatne rozhodnúť - neprispôsobovať sa ostatným, byť sám sebou
50. hodnotiť svoje vlastné schopnosti v rôznych činnostiach	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť zhodnotiť svoje výkony v hrách - hodnotiť seba i ostatných - hodnotiť svoje schopnosti a postupne poznávať svoje vlastné možnosti - reálne odhadovať svoje možnosti
51. uplatňovať a rešpektovať návyky kultúrneho správania a spoločenských pravidiel	<ul style="list-style-type: none"> - blahoželať druhým deťom k sviatku - správať sa podľa určitých kultúrnych noriem - osvojovať si mravné návyky kultúrneho správania - utvárať si základy kultivovaného správania - správať sa prívetivo a slušne k deťom i dospelým - dodržiavať zásady slušného správania
52. nadviazať neverbálny a verbálny kontakt s inými deťmi a dospelými	<ul style="list-style-type: none"> - nadviazať zrakový kontakt a udržať ho - postupne komunikovať vo dvojici, v trojici, v skupine - neskákať si navzájom do reči - neverbálne komunikovať prostredníctvom mimiky a gestikulácie - nadviazať kontakt s deťmi i dospelými - primerane reagovať na kontakt
53. predstaviť seba a svojho kamaráta	<ul style="list-style-type: none"> - predstaviť sa pred ostatnými deťmi menom - predstaviť svojho najlepšieho kamaráta - predstaviť svojich kamarátov - vymenovať mená niektorých deťí v triede a aj niektoré priezviská

	- poznať mená učiteliek a iných zamestnancov MŠ
54. počúvať s porozumením	- prejaviť primeranú schopnosť počúvať - počúvať učiteľku a svojich kamarátov - porozumieť obsahu rozprávaného
55. rozširovať si aktívnu a pasívnu slovnú zásobu	- v prirodzených situáciách označovať predmety, javy a činnosti - pri komunikácii používať rôzne slovné druhy - používať jednoduché zovšeobecnenia - primerane používať zdrobneniny i zveličené slová - v komunikácii vyjadrovať myšlienky prostredníctvom jednoduchých viet, rozvitých viet i súvetí - komunikovať prirodzene, zrozumiteľne a plynule - rešpektovať osobitosti hovoriaceho - viesť dialóg s dieťaťom i dospelým
56. uplatniť aktívnu slovnú zásobu vzhľadom na obsahový kontext (zmysluplne rozprávať o svojich pocitoch, zážitkoch, dojmoch)	- spontánne sa zapájať do rozhovoru o predmetoch a javoch - vyjadrovať sa súvisle a jazykovo správne - rozprávať svoje zážitky s dejovou následnosťou
57. vedieť sluchom rozlišovať jednotlivé hlásky v slove, ich kvalitu a lokalizáciu	- správne rozlišovať hlásky a hláskové skupiny v slovách - sluchom rozlišovať rôzne zvuky - citlivo vnímať smer zvuku, zdroj a signálne vlastnosti reči - zamieňať fonémy v slovách (svet – kvet)
58. vyslovovať správne a zreteľne všetky hlásky, hláskové skupiny	- správne artikulovať pri vyslovovaní hlások v slovách - správne vyslovovať hlásky a hláskové skupiny

	<ul style="list-style-type: none"> - používať rôzne hlasové odtiene reči - využívať artikulačné cvičenia - používať správnu výslovnosť, intonáciu, hlasitosť a tempo reči
59. uplatňovať spisovnú podobu materinského jazyka	<ul style="list-style-type: none"> - napodobňovať správnu, zreteľnú a spisovnú výslovnosť hlások - používať gramaticky správne tvary slov - identifikovať gramaticky správne a nesprávne tvary - správne ohýbať základné slovné druhy - hovoriť spisovne a používať gramaticky správne tvary
60. používať synonymá, homonymá a antonymá, vytvárať rýmy	<ul style="list-style-type: none"> - rozumieť významu slov s protikladným významom a aktívne ich používať - používať slová rovnako znejúce, no s iným významovým obsahom - používať slová nerovnako znejúce s rovnakým významom - hľadať podobne znejúce slová a vytvárať rýmy
61. uplatňovať schopnosť analyticko-syntetických hier so slovami	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizovať slová a slovné spojenia - vymýšľať slová na začiatočnú slabiku - rozlišovať dĺžku samohlások - rozlišovať hlásku na začiatku aj na konci slova - postupne skladať slová zo slabík

2 VÝKONOVÉ ŠTANDARDY A ICH ČIASTKOVÉ CIELE V TEMATICKOM OKRUHU „ĽUDIA“

2.1 Perceptuálno-motorická oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
62. dodržať pravidlá hudobno-pohybových hier	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať pravidlá hudobno-pohybových hier - osvojovať si ľudové i autorské hudobno-pohybové hry - ovládať pravidlá konkrétnych hudobno-pohybových hier
63. uplatňovať spoluprácu v skupinovej hudobno-pohybovej alebo hudobno-dramatickej hre	<ul style="list-style-type: none"> - podriaďovať sa pri hrách skupine - spolupracovať počas hier s ostatnými deťmi - dodržiavať pravidlá hier (vzhľadom na obsah)
64. zladať pohybovú a hudobnú stránku v hudobno-pohybovej hre	<ul style="list-style-type: none"> - sprevádzať prirodzené pohyby s jednoduchým nástrojovým sprievodom - postupne zosúladiť pohyby a celkový pohybový prejav s hudbou (napr. pri zmene rytmu, tempa, dynamiky a výšky) - zladať tanečné prvky v hudobno-pohybových a detských tanečných hrách (cvalové poskoky, poskonný krok, otočky, úklony a iné)
65. stvárniť hudobno-dramaticky textovú časť hry	<ul style="list-style-type: none"> - zosúladiť pohyby a celkový pohybový prejav s hudbou, piesňou, riekankou - pohybom vyjadriť charakter piesne - dramaticky vyjadriť námet hry

2.2 Kognitívna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
66. poznať, slovne opísať a umelecky stvárniť rozmanité ľudské činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať rôzne pracovné profesie a vedieť ich opísať - stvárniť niektoré pracovné profesie prostredníctvom názornej ukážky - k pracovnej profesii priradiť nástroje k nej patriace - vymenovať a opísať pracovné profesie typické pre MŠ
67. poznať a v hrách napodobniť prácu rodičov	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť opísať prácu rodičov v zamestnaní - opísať, čím sa zaoberajú rodičia doma - pomáhať rodičom pri domácich prácach
68. pochopiť význam práce na základe rozmanitých pracovných činností	<ul style="list-style-type: none"> - opísať význam pracovných činností, s ktorými deti prichádzajú do styku doma/v materskej škole - postupne si uvedomovať, prečo je práca dôležitá - pomenovať činnosti, ktoré deti vykonávajú v materskej škole
69. riešiť interaktívne úlohy v detských edukačných programoch	<ul style="list-style-type: none"> - využívať rôzne edukačné programy - samostatne/v skupinách riešiť úlohy na PC - riešiť úlohy s využitím interaktívnej tabule
70. priradiť, rozoznať a pomenovať farby na obklopujúcich reáliách	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať základné farby, ako je červená, žltá, modrá, zelená - priradiť farbám správny názov - pomenovať farby na predmetoch

71. uplatňovať individuálne farebné videnie	- postupne rozlišovať odtiene farieb
72. uplatňovať na základe vlastného pozorovania farebnú rozmanitosť vo výtvarných, pracovných i technických produktoch	- pozorovať farebnú rozmanitosť predmetov v okolí - vymenovať použité farby na svojich výtvarných a pracovných produktoch
73. poznať, rozlíšiť, priradiť a triediť dopravné prostriedky podľa miesta pohybu (zem, voda, vzduch)	- rozlišovať dopravné prostriedky podľa vzhľadu - určiť a pomenovať základné dopravné prostriedky (auto, bicykel, autobus, lietadlo a iné) - zdôvodniť účel jednotlivých dopravných prostriedkov - opísať spôsob pohybu jednotlivých dopravných prostriedkov - v najbližšom okolí vyhľadávať dopravné prostriedky - triediť dopravné prostriedky podľa miesta pohybu - vedieť sa ohľaduplne správať v dopravných prostriedkoch
74. priradiť, triediť a usporiadať predmety podľa určitých kritérií (farba, tvar, veľkosť)	- postupne viesť deti k rozlišovaniu veľkosti predmetov - postupne viesť deti k rozlišovaniu predmetov podľa dĺžky - medzi predmetmi hľadať spoločné vlastnosti - vytvárať súbory predmetov na základe vymedzenia jednotlivých kritérií - vedieť vo vytvorenom súbore vyhľadať predmet, ktorý má dané vlastnosti - viesť deti k vymenovávaniu všetkých vlastností predmetu - hľadať spoločné a rozdielne vlastnosti predmetov - určovať vlastnosti jednotlivých predmetov - usporadúvať predmety podľa veľkosti (dĺžka, šírka, výška, hrúbka) - usporadúvať predmety podľa hmotnosti (ľahký, ťažký) - usporadúvať predmety podľa tvaru - usporadúvať predmety podľa farby

	<ul style="list-style-type: none"> - slovne vyjadriť rozličné tvary (špicatý, guľatý, hranatý) - správne pomenovať kruhový, trojuholníkový, štvorcový, obdĺžnikový tvar - umiestňovať predmety do priestoru - určovať polohu predmetov v priestore - správne používať predložky (v, na, nad, hore, dolu atď.) - vedieť opísať polohu predmetu
<p>75. určiť rovnaké alebo rozdielne množstvo prvkov v skupine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na základe priradovania tvoriť dvojice predmetov (jedno dievčatko – jedna sukňa) - porovnávaním predmetov určiť rovnaké množstvo prvkov - porovnávaním predmetov určiť rozdielne/rovnaké množstvo prvkov - správne používať a rozlišovať slová vyjadrujúce množstvo (všetko, niečo, nič, málo, veľa, viac, menej, rovnako) - pridávaním a odoberaním predmetov určiť množstvo
<p>76. počítateľ minimálne od 1 do 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prehľbovať poznatky o počte predmetov od 1 do 4, od 1 do 6 atď. - utvárať skupiny prvkov s daným počtom (1 – 4, 1 – 6, 1 – 8, 1 – 10) - riešiť úlohy typu „koľko je“
<p>77. priradiť číslo (nie číslicu) k danému počtu predmetov od 1 do 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - k počtu predmetov priradiť číslo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 - postupne chápať číslo ako počet prvkov v skupine
<p>78. vykonávať jednoduché operácie v číselnom rade od 1 do 10 (v spojitosti s manipuláciou s predmetmi alebo hračkami)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnávať čísla (1 – 4, 1 – 6, 1 – 8, 1 – 10) - na základe porovnania utvoriť číselný rad - postupne si osvojiť číselný rad od 1 do 10 - chápať pojmy pridaj, odober

<p>79. poznať, rozlíšiť, priradiť, triediť a určiť niektoré rovinné geometrické tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postupne rozlišovať tvar rovinných geometrických útvarov (trojuholník, štvorec, kruh, obdĺžnik) - rozlišovať pojmy hranatý, špicatý, guľatý - vyhľadávať dané tvary na predmetoch dennej potreby - vyberať rovnaké/rozdielne rovinné geometrické tvary - triediť rovinné geometrické tvary podľa zvolených kritérií
<p>80. poznať, rozlíšiť, priradiť, triediť a určiť niektoré priestorové geometrické tvary</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postupne rozlišovať tvar priestorových geometrických predmetov (guľa, kocka, kváder, valec) - vyhľadávať dané tvary na predmetoch dennej potreby - vyberať rovnaké/rozdielne priestorové geometrické tvary - triediť priestorové geometrické tvary podľa zvolených kritérií
<p>81. zostaviť z puzzle, rozstrihaných obrázkov, paličiek alebo geometrických tvarov obrazce a útvary podľa fantázie, predlohy a slovných inštrukcií</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podľa predlohy zostaviť puzzle, postupne zostavovať puzzle bez predlohy - zostavovať jednoduché i zložitejšie útvary z paličiek - zostavovať jednoduché i zložitejšie útvary z geometrických tvarov - pri zostavovaní obrazcov využívať tangram - zostavovať obrazce podľa fantázie, predlohy i slovných inštrukcií
<p>82. počúvať s porozumením</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prejaviť primeranú schopnosť počúvať - počúvať učiteľku a svojich kamarátov - porozumieť obsahu rozprávaného
<p>83. reagovať neslovne na otázky a pokyny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prostredníctvom mimiky a gestikulácie reagovať na otázky a pokyny - uplatňovať neverbálnu reč
<p>84. reagovať slovne na jednoduché otázky jednoslovnou, viacslovnou odpoveďou alebo jednoduchou frázou</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reagovať na otázky dospelých a formulovať jednoduché odpovede

	<ul style="list-style-type: none">- postupne na otázky odpovedať viacslovnou odpoveďou- postupne používať rozvité vety aj jednoduché súvetia
85. komunikovať jednoduchými vetnými konštrukciami v štátnom – slovenskom jazyku a v cudzom jazyku	<ul style="list-style-type: none">- komunikovať v slovenskom jazyku- komunikovať jazykovo správne s deťmi i dospelými
86. používať spisovnú podobu štátneho – slovenského alebo cudzieho jazyka	<ul style="list-style-type: none">- vyjadrovať sa spisovne, jasne a zrozumiteľne

2.3 Sociálno-emocionálna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
87. rozlišovať pozitívne i negatívne emócie druhých osôb	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznať citový stav kamaráta (je veselý, smutný) - akceptovať citový stav kamaráta - vycítiť aktuálny citový alebo psychický stav - vcítiť sa do citového rozpoloženia druhých detí - poznať typické znaky emócií - vyjadriť radosť z kontaktu s inými deťmi - opísať možné reakcie na rôzne podnety
88. rozdeliť sa, obdarovať niekoho a pomôcť inému	<ul style="list-style-type: none"> - podeliť sa s inými deťmi o obľúbenú hračku - požičať inému dieťaťu hračku - postupne obdarovať malým darčekom svojich kamarátov - ochraňovať slabšie deti - v prirodzených situáciách vedieť poskytnúť pomoc - prejaviť kamarátstvo podelením sa o niečo
89. nenásilne riešiť konflikt s iným dieťaťom/inými deťmi, dohodnúť sa na kompromise	<ul style="list-style-type: none"> - prejaviť porozumenie a prijať vysvetlenie o negatívnom správaní kamaráta - uviesť spôsob riešenia konfliktu - kontrolovať pri vzniku konfliktu svoje emócie - uvedomiť si dôsledky negatívneho správania vo vzťahu k sebe a ostatným

	<ul style="list-style-type: none"> - neunikáť od konfliktu a naučiť sa ho riešiť - nie byť zodpovedať za vlastné konanie v skupine - navrhnúť dohodu pri konflikte bez zásahu dospelého - ujasniť si pravidlá, aby nedochádzalo ku konfliktom
90. vyjadriť elementárne hodnotiace postoje k správaniu iných	<ul style="list-style-type: none"> - zaujať postoj k správaniu iných - obhájiť, hodnotiť svoje správanie a uplatňovať zdravé sebavedomie
91. komunikovať otvorene bez bariér a predsudkov	<ul style="list-style-type: none"> - zdôverovať sa so svojimi radosťami, smútkom i obavami kamarátom a učiteľke - prejavovať schopnosť rozprávať o sebe - zapájať sa do rozhovoru s rovesníkmi - osvojovať si zručnosť sociálnej komunikácie - odvážne osloviť iných a vysloviť prosbu - rozumieť obsahovému významu konkrétnych slovných oznamov - zrozumiteľne poprosiť a požiadať o niečo - odvážne vybaviť jednoduchý odkaz iným deťom a dospelým, ktorý vyplýva z reálnych i fiktívnych situácií - samostatne osloviť iných - jasne a zrozumiteľne vyjadriť oznam - samostatne sformulovať odkaz alebo odpoveď na odkaz
92. prijať v rozhovore s iným dieťaťom názorovú odlišnosť, prijateľným spôsobom obhajovať svoje vlastné názory	<ul style="list-style-type: none"> - akceptovať názory iných - nesúhlasný názor neriešiť konfliktom - obhájiť svoj názor a zotrvať v rozhovore - primerane sa presadiť pri obhajovaní svojho názoru

<p>93. hodnotiť a rozlíšiť pozitívne i negatívne charakterové vlastnosti ľudí na základe reálnych i fiktívnych situácií</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prejaviť city zo spoločnej hry – pohladkaním, objatím - obhájiť si svoje správanie a poukázať na problém - uvedomiť si schopnosť galantného správania k dievčatám - vyjadriť svoje pocity prostredníctvom citovej reflexie (vcítenie sa do správania fiktívnych osôb alebo do zobrazujúceho deja) - uvedomovať si vnútorné rozpoloženie druhého (hnevá sa, je zlý) - emocionálne prežívať hranie určitej pozitívnej alebo negatívnej postavy z rozprávky alebo z reálneho života - vymenovať vlastnosti svojho kamaráta
<p>94. zaujať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom, multikultúrnej a socioeconomickej rozmanitosti ľudstva</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť svoje postoje v situácii, keď je potrebná pomoc iným - spontánne pomáhať chorým, zdravotne postihnutým - začleniť zdravotne postihnuté dieťa do hry - nadviazať priateľský kontakt s postihnutým dieťaťom - správne zareagovať a poskytnúť pomoc chorým, starým ľuďom - uvedomiť si dôležitosť pomoci chorým, zdravotne postihnutým a starým ľuďom - vyjadriť prostredníctvom citovej reflexie pocity z pomoci druhým - akceptovať odlišnosť druhých (detí i dospelých), napr. inej rasy a národnosti, prípadne iného vierovyznania - poznávať, porozumieť a chápať odlišnosti medzi deťmi vo svojom okolí - poznávať odlišnosti medzi deťmi v blízkom i vzdialenejšom okolí, vedieť zdôvodniť odlišnosti medzi nimi

3 VÝKONOVÉ ŠTANDARDY A ICH ČIASTKOVÉ CIELE V TEMATICKOM OKRUHU „PRÍRODA“

3.1 Perceptuálno-motorická oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
95. pohybovať sa v rôznom prostredí (sneh, ľad, voda) bez strachu a zábran	<ul style="list-style-type: none"> - postupne sa oboznamovať s vodou - pri priaznivom počasí experimentovať s vodou - oboznamovať sa so snehom a s jeho vlastnosťami - hrať sa so snehom a stavať z neho rôzne útvary - pohybovať sa po ľadovom teréne
96. otužovať sa prostredníctvom vody, vetra, snehu, slnka	<ul style="list-style-type: none"> - podľa možnosti cvičiť na čerstvom vzduchu - cvičiť v prírodnom prostredí - sprchovať sa vlažnou vodou
97. modifikovať pohyb v zmenených podmienkach alebo v problémových situáciách	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť mimoriadne udalosti (evakuácia) - rozlíšiť varovné signály na základe sluchového vnímania (siréna) - orientovať sa v materskej škole - organizovane opustiť budovu v prípade nebezpečenstva - spoznať ochrannú masku - prekonávať strach z nebezpečenstva (umelý poplach)
98. pohybovať sa rôznymi spôsobmi medzi prírodnými alebo umelými prekážkami	<ul style="list-style-type: none"> - prekonávať prírodné, umelé prekážky pri chôdzi, behu - zdolávať prírodné, umelé prekážky pri športových podujatiach - vedieť sa vyhýbať prekážkam

	- prekračovať, preskočiť menšie prírodné, umelé prekážky
99. využívať na pohyb rôzne pomôcky	- používať na pohyb obruče, šatky, lopty, švihadlá a iné - jazdiť na kolobežke, bicykli, trojkolke
100. zvládnuť na elementárnej úrovni špeciálne pohybové zručnosti a schopnosti	- osvojovať si základy plávania - utvárať si základy sánkovania, bobovania, lopatovania - kĺzať sa na ľade - chodiť po klzkom teréne
101. zvládnuť turistickú vychádzku do blízkeho prírodného okolia	- zvládnuť chôdzu v organizovanom útvare - precvičovať si športovú chôdzu - orientovať sa v okolitom prostredí
102. prejavíť zručnosti a praktickú tvorivosť pri vytváraní produktov z prírodnín prostredníctvom využitia rôznych pracovných a výtvarných techník	- zbierať prírodniny a vytvárať z nich rôzne produkty - kombinovať stavby v piesku s prírodninami - používať rôzne pracovné nástroje pri činnosti - kombinovať prírodniny s inými materiálmi

3.2 Kognitívna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
103. rozlíšiť podľa typických znakov ročné obdobia	<ul style="list-style-type: none"> - opísať jednotlivé ročné obdobia podľa konkrétnych znakov - postupne chápať pravidelnosť striedania ročných období - poznávať konkrétne zmeny v prírode počas celého roka
104. určiť niektoré pozorovateľné spojitosti medzi rastlinnou a živočíšnou ríšou	<ul style="list-style-type: none"> - opísať vzájomnú súvislosť medzi rastlinnou a živočíšnou ríšou - opísať, ako súvisí život rastlín a živočíchov - opísať, ako súvisí život človeka a zvierat
105. zdôvodniť význam prírodného prostredia na základe pozorovania a zážitkov z prírody	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomiť si význam prírody pre život - slovne vyjadriť zážitky z pozorovania prírody - opísať význam lesa a vodných tokov pre život - umelecky vyjadriť svoje zážitky z pozorovania prírody
106. poznať, rozlíšiť a určiť na základe priameho alebo sprostredkovaného pozorovania niektoré domáce, lesné a exotické zvieratá, vtáky a voľne žijúce živočíchy	<ul style="list-style-type: none"> - postupne rozlišovať domáce a hospodárske zvieratá - rozlišovať mláďatá domácich a hospodárskych zvierat - poznať typické znaky zvierat (vzhľad, veľkosť, hlas) - poznávať a rozlišovať lesné zvieratá a ich mláďatá - poznávať a rozlišovať exotické zvieratá a ich mláďatá - priradovať k zvieratám ich mláďatá a pomenúvať ich - poznávať a rozlišovať hmyz

	<ul style="list-style-type: none"> - poznávať a rozlišovať vtáky - poznávať a rozlišovať ryby - utvárať si predstavu o spôsobe života zvierat v prírode v rôznych ekosystémoch - triediť zvieratá do skupín a priradiť im ich typické prírodné prostredie
107. zdôvodniť úžitok niektorých domácich zvierat	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť úžitok domácich zvierat (pes, mačka) - zdôvodniť úžitok hospodárskych zvierat (sliepka, prasa, krava)
108. zaujať pozitívne postoje k zvieracej ríši	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomiť si význam starostlivosti človeka o hospodárske zvieratá - uvedomiť si význam starostlivosti človeka o voľne žijúce zvieratá v zime (prikrmovanie) - vyjadriť vlastnými slovami svoj postoj k zvolenému zvieratú - vyjadriť vlastnými slovami svoj postoj k hmyzu a zdôvodniť svoje správanie voči nim (chrániť a nechytať motýle, ochrana pred muchami) - vyjadriť vlastnými slovami svoj postoj k zoo, vysvetliť jej zmysel - utvoriť si pozitívny vzťah k zvieratám a živočíchom
109. poznať nebezpečenstvo vyplývajúce z dotýkania sa neznámych zvierat	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomiť si nebezpečenstvo z dotýkania sa neznámych zvierat - uvedomiť si nebezpečenstvo styku s neznámym zvieratom - slovne opísať, prečo sa nemáme dotýkať napr. psa na ulici
110. poznať, opísať a rozlíšiť niektoré kvety	<ul style="list-style-type: none"> - poznávať izbové kvety - poznávať kvety v okolí vodných tokov, lúk, lesov - poznávať kvety rastúce v záhradách - vedieť vymenovať niektoré kvety - opísať časti kvetu

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať kvety podľa ich typických vlastností – farba, vôňa - triediť kvety podľa ich výskytu - pozorovať odlišnosť medzi listami kvetov - postupne si vytvoriť herbár
<p>111. uvedomiť si a vedieť zdôvodniť význam starostlivosti o rastliny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať význam starostlivosti o rastliny na základe pozorovania a praktických skúseností - uvedomiť si, že rastliny sú súčasťou živej prírody - opísať poznatky o ochrane prírody (na elementárnej úrovni) - preukázať elementárne pracovné zručnosti v každodennej starostlivosti o kvety - polievať rastliny v kútiku živej prírody - používať detské záhradné náradie – bezpečne a správne - manipulovať s detským záhradným náradím (napr. pri polievaní rastlín, kyprení pôdy, príprave na sejbu, pomoci pri sejbe, sadení a pod.) - prakticky sa starať o izbové rastliny (kvety) - na základe vzťahu a praktických skúseností opísať každodennú starostlivosť ľudí o rastliny, vysvetliť aj dôvod potreby tejto starostlivosti - opísať a zdôvodniť podmienky rastlín pre svoj rast (voda, svetlo, teplo, vzduch) - uskutočniť pokus s rastlinou, ak sa nezachová len jedna z podmienok starostlivosti - uskutočniť pokus klíčenia semien
<p>112. poznať, opísať a rozlíšiť stromy a kríky a zdôvodniť ich odlišnosť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať rozdiel medzi listnatým a ihličnatým stromom na základe ich

	<p>vonkajších znakov</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť a určiť druh lesa (ihličnatý, listnatý, zmiešaný) - opísať rôzne druhy stromov, poznať rozdiel v listoch, kvetoch a plodoch - opísať rôzne druhy kríkov, poznať rozdiel v listoch, kvetoch a plodoch - opísať plody niektorých stromov (gaštan, žalud', šuška, lieska) - opísať ovocné stromy a poznať ich plody - pozorovať zber ovocia a zeleniny - poznávať a rozlišovať ovocie a zeleninu - podľa vzhľadu rozlišovať ovocie a zeleninu - správne roztriediť exotické a domáce ovocie - pozorovať odkvitanie ovocných stromov
<p>113. vedieť, že huby sú jedlé a nejedlé</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať jedlé huby/nejedlé huby - poznať vzhľad jedlých húb/nejedlých húb - uvedomiť si nebezpečenstvo konzumácie neznámych húb
<p>114. poznať, rozlíšiť zložky živej a neživej prírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť a opísať základné vlastnosti piesku, kameňa, vody, snehu a ľadu - poznať význam vody pre život rastlín, živočíchov a človeka - opísať kolobeh vody - opísať nenahraditeľný význam vody z hľadiska zachovania života na zemi - vytvoriť si predstavu aj o tom, že voda môže celej rastlinnej a živočíšnej ríši slúžiť a pomáhať, ale v určitých situáciách môže aj škodiť (povodne, záplavy) - opísať nebezpečenstvo, ktoré predstavuje oheň - rozlíšiť dva základné významy ohňa – užitočnosť a škodlivosť

	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať, čo patrí k živej a čo k neživej prírode
115. poznať, opísať, rozlíšiť prírodné javy ovplyvnené počasím	<ul style="list-style-type: none"> - pozorovaním zistiť a slovne vyjadriť, aké je počasie - pozorovať charakteristické znaky počasia pre jednotlivé ročné obdobia - rozlišovať jasno, šero, dusno, hmlu - poznať možnosti vzniku živelných katastrof spôsobených počasím - poznávať účinky vetra, slnka, snehu a mrazu
116. vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami vlastné predstavy o Zemi získané pozorovaním a z rôznych médií	<ul style="list-style-type: none"> - spresňovať predstavy o zemi a uplatňovať ich v kreslení - pozorovať a určiť význam farieb na glóbose - vedieť, že Zem je súčasťou vesmíru - vedieť, že žijeme na planéte Zem - kresbou vyjadriť svoje predstavy o vesmíre - poznať názvy planét vo vesmíre
117. vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami vlastné predstavy o slnku získané pozorovaním a z rôznych médií	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť, že Slnko je najväčšia planéta vesmíru - maľbou vyjadriť svoje predstavy o Slnku
118. vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami vlastné predstavy o Mesiaci a hviezdach získané pozorovaním a z rôznych médií	<ul style="list-style-type: none"> - pozorovať nočnú (večernú) oblohu - sledovať film o ceste na Mesiac - kresliť, maľovať predstavy o ceste na Mesiac podľa fantázie - výtvarne vyjadriť rozdiel svetlo – tma, deň – noc - rozlíšiť Mesiac, hviezdy, Slnko – opísať ich vzhľad a vlastnosti - rozlíšiť, čo sa nachádza na Zemi a čo na oblohe - utvoriť si elementárnu predstavu o veľkej vzdialenosti hviezd od Zeme

3.3 Sociálno-emocionálna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
119. citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť	<ul style="list-style-type: none"> - postupne cítiť, že človek je súčasťou prírody - utvoriť si emocionálne bohatý vzťah k prírode - pozorovať, obdivovať a slovne opísať let hmyzu (motýľ, lienka) na lúke - pozorovať, slovne opísať a precítiť krásu lesa - definovať svoje pocity pri sedení na lúke a pod stromom - pozorovať prvé jarné kvety - slovne opísať radosť z prebúdajúcej sa prírody - obdivovať bahniatka a slovne opísať svoje pocity pri ich dotyku - pozorovať kvitnutie kríkov - uvedomovať si jedinečnosť chvíľ strávených v prírode
120. hodnotiť prírodné prostredie	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomiť si, že les tvorí dôležitú súčasť životného prostredia - priamo pozorovať les (prípadne park) a postupne poznávať rozmanitosť živej prírody - pozorovať smetisko a slovne vyjadriť svoj pocit a názor - pozorovať odpadky v potoku a primerane slovne vyjadriť svoj názor a pocit zo správania ľudí - obdivovať úpravu školskej záhrady a opísať možnosti odpočinku v záhrade

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť svoj názor na nesprávne zaobchádzanie so zvieratami
<p>121. prejaviť vzťah a ochranárske postoje k prírodnému prostrediu a stvárniť ich prostredníctvom rôznych umeleckých výrazových prostriedkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kultúrne sa vedieť správať v lese a zachovávať čistotu - aktívne chrániť lesnú prírodu - uvedomovať si význam ochrany prírody vo všeobecnosti v súvislosti s rozvojom techniky, znečistenie ovzdušia, odstraňovanie odpadkov, umývanie áut v prírode a podobne - ochraňovať prírodu tým, že neolamujeme konáre, netrháme zbytočne kvety - aktívne ochraňovať prírodu ako dôležitú súčasť životného prostredia (zbieranie odpadkov na školskom dvore)
<p>122. prakticky uplatniť návyky v starostlivosti o prírodu (nezahadzovať odpadky, hrať lístie a pod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - starať sa o čistotu školskej záhrady zbieraním odpadkov - pravidelne sa starať o čistotu na úseku lesa (parku) - hrať lístie na jeseň v školskej záhrade - primerane upozorniť kamaráta pri neadekvátnom správaní v záhrade - zbierať šušky pod ihličnatými stromami - odpadky vyhadzovať do koša, kontajnera
<p>123. rozprávať pocity, zážitky, dojmy zo starostlivosti o prírodu a zobrazíť ich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slovne vyjadriť a nakresliť dejovo bohaté námety vzhľadom na zážitky, pocity, dojmy z environmentálnych aktivít – hrabanie lístia v záhrade, ošetrovanie kvetov, stromov - prakticky sa starať o malú skalku v školskej záhrade a vyjadriť slovne svoje pocity - prakticky sa starať a vyjadrovať svoj pocit zo starostlivosti o kvety v triede MŠ

	<p>- prakticky sa starať a vyjadrovať svoj pocit zo starostlivosti o kvety v záhradnom centre MŠ</p>
--	--

4 VÝKONOVÉ ŠTANDARDY A ICH ČIASTKOVÉ CIELE V TEMATICKOM OKRUHU „KULTÚRA“

4.1 Perceptuálno-motorická oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
124. rytmizovať samostatne hrou na telo 2/4,3/4, takt pri rôznych postojoch, chôdzi, behu	<ul style="list-style-type: none"> - rytmizovať štvrté doby v 2/4 takte - vyjadrovať 3/4 takt pri chôdzi a behu prostredníctvom hry na tele - uplatňovať rytmizovanú chôdzu - hrou na tele vyjadrovať osminové doby - postupne si osvojovať rytmizované pohyby - rytmizovať pri rôznych polohách hrou na telo
125. pohotovo reagovať na zmenu tempa hudobného sprievodu	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovať plynulú rytmizovanú chôdzu - uplatňovať rytmizovaný a koordinovaný beh - dodržať dané tempo piesne, nespomaľovať/nezrýchľovať - pohybom reagovať na zmenu tempa piesne - na povel ladne zmeniť pohyb - spájať spev s jednoduchým pohybom
126. vyjadriť náladu piesne a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť hudbu prirodzeným detským kultivovaným pohybom - vcítiť sa do počúvanej piesne - pohybom vyjadriť náladu piesne - pohybom vyjadriť dynamické prostriedky - pohybom vyjadriť postupnosť melódie

	- kresbou/maľbou vyjadriť náladu piesne
127. uplatňovať tanečné prvky (cvalové poskoky, poskočný krok, otočky)	- dodržať rýchle a pomalé tempo pri chôdzi a behu - tanečnými krokmi vyjadriť dynamiku piesne - postupne zosúladiť pohyb s hudbou - v detských tanečných hrách uplatňovať tanečné prvky
128. uplatňovať získané schopnosti v pohybovej improvizácii podľa hudby	- v danom rytme udržať krok a poskočný krok - v pohybovej improvizácii uplatňovať pohybové schopnosti - využívať rôzne vlajúce predmety - zosúladiť prísuný krok v rôznych útvaroch

4.2 Kognitívna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
129. vnímať rôznorodosť hračiek a predmetov vo svojom okolí	<ul style="list-style-type: none"> - poznávať predmety, hračky vo svojom okolí - využívať hračky v hrách - opísať a pomenovať hračky a hľadať možnosti ich využívania v tvorivej hre - využívať rôzne hračky a pomôcky a vedieť ich pomenovať - pomenovať predmety dennej potreby, s ktorými prichádzajú deti do styku, opísať ich vlastnosti, význam a účel
130. vnímať a rozoznať, že hračky a predmety sú z rôzneho materiálu, ktorý má rôzny povrch, tvar, farbu, veľkosť atď.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať nápadné rozdiely medzi predmetmi (veľký – malý, krátky – dlhý) - v manipulácii s predmetmi rozlišovať ich tvar, povrch, farbu - vnímať výtvarnú stránku hračiek - poznávať materiály, z ktorých sú predmety vyrobené - poznať vlastnosti materiálov, z ktorých sú predmety vyrobené - vedieť správne zaobchádzať s predmetmi
131. orientovať sa v časových vzťahoch jedného dňa, týždňa a roka v spojení s konkrétnymi činnosťami a prostredníctvom rozlišovania podstatných znakov	<ul style="list-style-type: none"> - správne vedieť pomenovať časť dňa v súvislosti s konkrétnou činnosťou - opísať, čo robím ráno, na obed a večer - vedieť, že rok má 12 mesiacov - vedieť, že týždeň má 7 dní - vymenovať dni v týždni

	- vymenovať pracovné dni a dni, ktorými sa označuje víkend
132. rozlíšiť časové vzťahy- čo je teraz, dnes, čo bolo včera, čo bude zajtra	- správne vedieť pomenovať časové vzťahy v súvislosti s konkrétnou situáciou - poznávať časové pojmy ráno, poludnie, večer - postupne sa správne orientovať v čase - zoradiť časové vzťahy od ráno do večera - postupne vedieť označiť, čo je dnes, včera a zajtra
133. pomenovať miesto svojho bydliska	- poznať svoju adresu - pomenovať mesto/dedinu, kde žijem
134. vymenovať niektoré názvy ďalších miest a obcí	- okrem miesta svojho bydliska poznať aj ďalšie mestá a obce - poznať mesto, kde bývajú starí rodičia - poznať mesto, v ktorom sa nachádza materská škola - pomenovať navštívené mestá - poznávať významné miesta v najbližšom okolí (Trenčiansky hrad, Beckov hrad a iné) - spoznať niektoré kultúrne a historické pamiatky na obrázkoch
135. vedieť, že naša vlasť je Slovenská republika	- utvárať si povedomie o našej v vlasti - vyhľadať na mape Európy SR - poznať dominanty SR – Vysoké a Nízke Tatry
136. vedieť, že hlavným mestom je Bratislava	- utvoriť si povedomie o hlavnom meste Slovenska - pomenovať hlavné mesto Slovenska
137. poznať niektoré miestne a štátne symboly	- vypočuť si štátnu hymnu

	<ul style="list-style-type: none"> - počúvať povesti a balady z histórie Slovenska - skladať puzzle so štátmi Európy - poznať a opísať slovenskú zástavu - vymenovať farby na zástave - poznať postupnosť farieb na zástave - vyhľadať štátnu zástavu medzi ostatnými zástavami
<p>138. zapojiť sa aktívne do prípravy osláv sviatkov a spoločenských udalostí vrátane udržiavania ľudových tradícií</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozorovať prípravu sviatkov a zúčastniť sa na príprave - rozlišovať jednotlivé sviatky a vedieť ich slovne opísať - utvárať predstavu detí o ľudových tradíciách - vedieť, ako vyzerá kroj typický pre trenčiansky región - vymenovať súčasti trenčianskeho kroja
<p>139. vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami pocity, dojmy a zážitky z osláv sviatkov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v maľbe/kresbe vyjadriť pocity z osláv sviatkov - pripraviť ozdoby na sviatky a vytvoriť z nich výstavu
<p>140. overiť si z detských encyklopédií a iných médií, že svet je rozmanitý (pozostáva aj z oceánov, riek, morí, pohorí, lesov, pralesov, rozmanitej zvieracej ríše atď.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezeráť si encyklopédiu a vyhľadať oceány, moria – rozlíšiť ich veľkosť - prezeráť si encyklopédiu a vyhľadať jednotlivé kontinenty, vyhľadať na glóbose Európu, Afriku - prostredníctvom encyklopédie opísať farbu pleti a život ľudí na zemi - vyhľadávať v encyklopédiách obrázky na danú tematiku - v encyklopédiách vyhľadávať rôzne zvieratá - rozoznávať faunu a flóru
<p>141. vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami pocity, dojmy z pozorovania sveta, prípadne zážitky z návštevy zahraničia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne zachytiť dejovo bohaté námety vzhľadom na zážitky, úroveň a rozsah poznania (prázdniny u starej mamy, dovolenka s rodičmi, návšteva v zoo, škola v prírode, život pri rieke, Afrika, vesmír a pod.).

	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť na základe citového vzťahu k obľúbenému miestu v prírode - kresliť na základe pozorovania prírody obsažnejší a rozvinutejší námet - zobrazíť javy spôsobené dažďom, snehom - nakresliť príjemný zážitok z prázdnin
--	---

4.3 Sociálno-emocionálna oblasť

Výkonové štandardy (špecifické ciele)	Čiastkové ciele
142. prejavovať radosť z hry	<ul style="list-style-type: none"> - prejať city v rôznych činnostiach – úsmev, pohladenie - rozlíšiť svoje pocity - vyjadriť radosť, spokojnosť šťastie, mrzutosť, smútok, hnev atď. - správne zareagovať prijateľným spôsobom na negatívne emócie vyvolané nevhodným správaním iného dieťaťa - kontrolovať svoje emócie v skupinovej hre - prežívať radosť z konkrétneho výkonu alebo úspechu v hre - precíťovať a prežívať momenty radosti s ostatnými deťmi - objavovať šťastie, radosť, lásku v každodennej činnosti
143. zapojiť sa do skupinovej hry a vedieť v nej spolupracovať	<ul style="list-style-type: none"> - prejať záujem o spoločnú hru - spontánne zareagovať na pravidlá spoločnej hry - navrhnúť spoločnú činnosť a podriať sa pravidlám hry - uvedomiť si rovnocennosť detí v skupine pri spoločnej hre - zapájať sa do hier a činností - realizovať sa v hrách na základe potrieb, záujmov a motivácie - vyhľadávať spoločnosť druhých detí - prejať ochotu prispieť ku skupinovému výkonu

	<ul style="list-style-type: none"> - prejavovať spoluprácu a spolupatričnosť i v náročnejších činnostiach - spolupracovať v hrách alebo činnostiach, ktoré si vyžadujú skupinové úsilie - aktívne sa spolupodieľať na sociálnych udalostiach - aktívne sa spolupodieľať na sociálnych udalostiach, viažucich sa na oslavy sviatkov - zdôvodňovať potrebu vzájomnej spolupráce a pomoci (rozvíjanie kritického myslenia) - zdôvodňovať potrebu vzájomného spolucítania - koordinovať vlastné záujmy a potreby so záujmami iných detí
144. chápať rôznorodosť hier	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať hry s rôznym námetom (námetové hry) - utvárať si vzťah ku konštruktívnym hrám - zapájať sa do všetkých druhov hier a hľadať v nich potešenie - vyberať si z námetových, konštruktívnych, manipulačných, dramatických a pohybových hier
145. začať, rozvíjať a dokončiť hru	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovať samostatnosť pri hrových aktivitách - dokázať navrhnuť hru a angažovať do hry ostatných - po dokončení hry dokázať upratať hračky
146. uplatňovať tvorivosť v hre	<ul style="list-style-type: none"> - postupne sa presadzovať v spoločnej hre s ohľadom na seba a iných - ovplyvňovať dianie v hre a konať vytrvale - vnášať do hier vlastné návrhy - realizovať svoje návrhy hrách
147. plánovať, realizovať a hodnotiť hru	<ul style="list-style-type: none"> - zrealizovať hru a dohodnúť sa na pravidlách hry - prejavovať primeranú spokojnosť s vlastným výkonom v hre

	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť stanoviť si v hre ciele a dokázať ich plniť - dokázať zhodnotiť svoj výkon v hre
148. rytmizovať ľudové riekanky a detské ľudové a umelé piesne hrou na tele alebo prostredníctvom Orffovho inštrumentára	<ul style="list-style-type: none"> - postupne uplatňovať zmysel pre rytmus - rytmizovať slovné celky - hrou na tele rytmizovať krátke riekanky - využiť ľahko ovládateľné hudobné nástroje
149. spievať v rozsahu kvinty (c1– g1) – sexty (relatívne intonačne čisto); v prípade oktávy (c1 – c2) s radosťou a primerane charakteru detskej ľudovej a umelej piesni s rôznou tematikou	<ul style="list-style-type: none"> - napodobňovať rôzne sluchové podnety, zvuky z prírody, hlasy zvierat, zvukovo príťažlivé motívy z rozprávok a príbehov - postupne rozlišovať hudobné a nehudobné zvuky - spievať prirodzene a primerane hlasno s oporou učiteľky - spievať intonačne čisto a so zreteľnou výslovnosťou textu so sprievodom hudobného nástroja - samostatne spievať rytmicky správne - udržať dané tempo piesne a dodržiavať správne dýchanie - porovnávať tempo a dynamiku piesní - pri speve striedať sólistov a spevácke skupiny
150. vyjadriť charakter piesne hrou na detských hudobných nástrojoch	<ul style="list-style-type: none"> - objavovať zvuky a tóny hudobných nástrojov - rozoznávať zvuky jednotlivých hudobných nástrojov - oboznamovať sa s jednotlivými hudobnými nástrojmi a pomenovávať ich - postupne spájať spev s hrou na hudobných nástrojoch - uplatňovať správnu techniku hry na detských hudobných nástrojoch - hrou na detských nástrojoch vyjadrovať svoje pocity a nálady - s využitím detských hudobných nástrojov vytvoriť sprievod k piesni

	- využívať Orffov inštrumentár
151. stvárniť detské piesne dramatickými výrazovými prostriedkami	- s využitím detských hudobných nástrojov vytvoriť sprievod k dramatizácii - vymyslieť dramatizáciu piesne
152. počúvať detské hudobné skladby s citovým zaangažovaním	- podporovať hudobnosť detí a rozvíjať hudobný sluch - počúvať relaxačnú hudbu - v piesňach identifikovať hudobné nástroje - poznávať známe i neznáme piesne - slovne opísať obsah piesne - poznávať rôzne druhy piesní (slávnostné, uspávanky, veselé, smutné)
153. stvárniť pocity z počúvania hudby aj inými umeleckými výrazovými prostriedkami (výtvarnými, dramatickými atď.)	- zvoliť k skladbe adekvátny pohyb - vyjadriť pocity vyvolané citovým prežívaním hudby (muzikoterapia) - vyjadriť pohybom ruky v priestore, grafickým zaznamenávaním čiar a vlnoviek postup melódie počúvanej piesne - výtvarne vyjadriť svoje aktuálne citové rozpoloženie - výtvarne vyjadriť svoje pocity, ktoré vyvolal estetický zážitok – počúvanie hudby
154. použiť v hrách riekanky, vyčítanky s rôznou tematikou	- uplatňovať riekanky z hudobných činností v hrách
155. experimentovať s vlastnosťami farieb a uplatňovať ich tvorivé variácie	- tvoriť nové odtiene farieb - pozorovať farbu pri zapúšťaní do klovatiny - objavovať možnosti výtvarného materiálu
156. pokryť celú plochu rozmanitými farbami	- voľne pokryť plochu farbami - maľovať štetcom podľa fantázie

	<ul style="list-style-type: none"> - maľovať štetcom na rôzne témy - maľbou znázorniť dej - pracovať s prstovými farbami - tvoriť odtlačky dlaní, nôh, prstov - rozfukovať farebné škvrnny - postupne správne voliť používané farby - vytvárať farebné odtiene
<p>157. kresliť, maľovať, modelovať v rôznych polohách (ľah, kľak, stoj, sed)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť s radosťou na podlahe poležiačky, v kľaku a v sede - maľovať postojáčky pri maliarskych stojanoch a pri tabuli - maľovať posediačky pri stoloch i na zemi - modelovať v rôznych polohách
<p>158. kresliť, maľovať, modelovať podľa vlastnej fantázie, predstáv na tému</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pri kresbe, maľbe i modelovaní využívať vlastnú fantáziu a predstavivosť - kresliť, maľovať a modelovať spontánne a s radosťou - kresliť, maľovať a modelovať na rôzne témy - postupne sa zameriavať na detaily
<p>159. kresliť, maľovať, modelovať rôznymi technikami, tvorivo a s použitím rôzneho materiálu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť hrudkou, uhlom, voskovým pastelom, kriedou, fixkou, tenkou ceruzkou, špajdlou namočená v tuši, špongiou, pastelkou - zobrazíť postavy a vec - zapúšťať farbu do navlhčeného podkladu - zapúšťať farbu do navlhčeného podkladu a hľadať vo vzniknutom tvare podobu vecí - vytvoriť reliéfy odtlačaním štruktúrnych predmetov - používať textil, papier, prírodniny, odpadový a iný materiál

<p>160. kresliť, maľovať, modelovať, plošne a priestorovo zobrazovať ľudskú a zvieraciu postavu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - technikou maľby, kresby a modelovaním postupne zobrazovať postavu človeka - postupne namaľovať, nakresliť a modelovať zvieraciu postavu - postupne sa zameriavať na detaily
<p>161. používať tvorivo rôzne výtvarné techniky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odtláčať farbou pomaľované plošné predmety – listy, vystrihnuté tvary - tvoriť škvrnny preložením papiera – na jednu polovicu aplikovať farbu a niektoré detaily zvýrazniť, pomenovať svoje dielko - maľovať škrobovou farbou - kombinovať tuš a vodové, temperové, plagátové farby – kolorovanie - kombinovať vosk, olej a farbu, skúmať možnosti výtvarného vyjadrenia - maľovať kamene, drevo, sklo rôznymi druhmi farieb - „maľovať“ servítkovou technikou - využívať techniky, ako je koláž, muchláž, frotáž, landart
<p>162. tvoriť s využitím fantázie kompozičné celky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne vyjadriť svoje pocity, ktoré vyvolali zážitky spojené s pozorovaním zaujímavej kultúrno-historickej architektúry (hrad, zrúcanina hradu, zámok) - vytvoriť zložitejšie kompozičné celky (modely, konštrukcie na základe fantazijných predstáv – lode, lietadlá, ponorky, rakety a pod.) - vytvoriť jednoduché priestorové stavby - výtvarnými a pracovnými technikami dotvárať hotové škatule – pomaľovať, pridať potrebné detaily – domy, dopravné prostriedky - zostrojovať kombináciou s rôznymi odpadovými materiálmi zložitejšie priestorové formy (maketa sídliska)
<p>163. vnímať a pozorovať krásu umeleckých diel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozorovať knižné ilustrácie

	<ul style="list-style-type: none"> - porovnávať ilustrácie rôznych autorov - postupne hodnotiť umelecké diela
164. hodnotiť postupne umelecké diela, architektonické riešenia významných budov	<ul style="list-style-type: none"> - vnímať architektúru niektorých budov (divadlo, kostol) - nachádzať rozdiel v starej a modernej architektúre
165. prejavíť záujem o knihy, písmená, číslice, orientovať sa v knihách	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadávať v knihách známe rozprávkové postavy - prezerať si obrázkové umelecko-náučné knihy a postupne sa v nich orientovať (zľava doprava) - so záujmom prezerať umelecko-náučnú literatúru (detské časopisy, detské encyklopédie s rôznym tematickým zameraním) - opísať vlastnými slovami ilustráciu – aký pocit vyvoláva - identifikovať podľa ilustrácií obľúbenú rozprávkovú knihu, rozprávku, detský príbeh - všímať si číslovanie strán, zvýraznené nadpisy rozprávok a tvar písmen
166. počúvať s porozumením a citovým zaangažovaním detskú ľudovú a autorskú poéziu, rozprávky a príbehy	<ul style="list-style-type: none"> - poznávať rozprávkové postavy - vycítiť charakterové vlastnosti postáv - charakterizovať vlastnosti rozprávkových postáv - porovnávať kladné a záporné postavy - vnímať a prežívať ľudové rozprávky - vnímať a prežívať autorské rozprávky - vypočúť si príbeh na pokračovanie
167. vnímať s citovým zaangažovaním bábkové divadlo a iné detské divadlo (čínohru, spevohru)	<ul style="list-style-type: none"> - spoznať bábkky, maňušky a iné „oživené predmety“ ako emocionálny prostriedok aktivácie a motivácie k rôznym činnostiam - prekonať svoje obavy a zapojiť sa do skupinovej hry prostredníctvom

	<p>maňušky, bábky, hračky</p> <ul style="list-style-type: none"> - nachádzať uspokojenie s manipuláciou maňušky, bábky, obľúbenej hračky v tvorivej hre - citlivo si vypočuť dramatickú improvizáciu s bábkou alebo hračkou - citlivo si vypočuť krátku improvizovanú scénu - rozohrať konkrétnu situáciu s bábkami - určiť kladné a záporné postavy - dramaticky doriešiť nedokončený príbeh či rozprávku s pomocou učiteľky - navrhnúť možnosti riešenia príbehu - vyjadriť na základe vlastných citových zážitkov prostredníctvom dramatickej improvizácie pocity človeka
<p>168. zapamätať si a prednášať krátke literárne útvary, napr. riekanky, hádanky, vyčítanky, krátke detské básne atď.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prežívať počúvanie riekaniek a básní - preukázať sústredenosť pri počúvaní básne - prednášať básne so správnou výslovnosťou - samostatne tvoriť literárne hádanky - samostatne prednášať básne i iné útvary - reagovať na obsah básne - postrehnúť v básňach neznáme slová
<p>169. reprodukovať voľne ľudové a autorské rozprávky a príbehy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - voľne reprodukovať dej vlastnými slovami - dotvárať začatý príbeh - reprodukovať dej podľa obrázkov
<p>170. vyjadriť rôznymi umeleckými výrazovými prostriedkami (výtvarne, hudobne, dramaticky, hudobno-dramaticky) pocity a dojmy z</p>	<ul style="list-style-type: none"> - namaľovať zážitok z rozprávky - pokúsiť sa o ilustráciu rozprávky

<p>rozprávok, príbehov a divadla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokúsiť sa o ilustráciu bábkového divadla - zobrazíť predstavu vyvolanú čítaním rozprávky, v ktorej vystupujú rozprávkové bytosti (škriatkovia, víly, strigy, draci, vodníci) - výtvarne vyjadriť postupnosť deja skutočných i rozprávkových príbehov - slovne sa vyjadriť o obsahu kresby
<p>171. „čítať“ kreslený príbeh a obrázkový seriál</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prerozprávať postupnosť deja - rozprávať príbeh podľa obrázkov - kresliť,(zlepiť) príbeh, rozprávku, situáciu podľa fantázie, - doplniť príbeh maľovaním , kreslením, lepením vystrihnutých obrázkov
<p>172. „písať“ obrázkový list</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kresliť príbeh na základe vlastných zážitkov a slovne ho vyjadriť - porozprávať dej na základe nakresleného príbehu - podpísať sa pod svoj list (kresbu), písať list Ježiškovi

5 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. GUZIOVÁ, K. a kol. 1999. Program výchovy a vzdelávania detí v materských školách. Bratislava : Ludoprint, 1999. 208 s. ISBN 80- 967721-1-2.
2. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2009. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie. Prievidza, 2009. 37 s. ISBN 978-80-969407-5-2.